

DATOS IDENTIFICATIVOS

Antropoloxía da saúde

Materia	Antropoloxía da saúde			
Código	V53G140V01416			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Agras Suárez, María Concepción			
Profesorado	Agras Suárez, María Concepción Suárez González, Vicente			
Correo-e	subdireccion@cepovisa.com			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral	<p>La visión de la salud como una necesidad universal de los seres humanos necesita un reconocimiento por parte de los profesionales de la salud del ARTE DE CURAR con una visión de integración de las diferentes culturas que aportan los miembros de cada comunidad.</p> <p>El paso del sufrimiento a la mejora de la salud hasta conseguir el objetivo de la curación desde el punto holístico de la existencia se denomina proceso salud-enfermedad.</p> <p>Los procesos de salud - enfermedad han de entenderse como un fenómeno social y cultural, es decir valorar al ser humano como un fenómeno social y cultural.</p>			

Competencias de titulación

Código	
A11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e a familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
A12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
A23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde ou enfermidade como integrantes dunha comunidade.
A49	Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.
A50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
A53	Coñecemento relevante e capacidade para aplicar Ciencias básicas e da vida.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e a familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.	A11
Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.	A12
Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde ou enfermidade como integrantes dunha comunidade.	A23
Prestar coidados, garantindo o dereito á dignidade, privacidade, intimidade, confidencialidade e capacidade de decisión do paciente e familia.	A49
Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.	A50
Coñecemento relevante e capacidade para aplicar Ciencias básicas e da vida.	A53

Contidos

Tema

TEMA 1: APROXIMACIÓN A LA ANTROPOLOGÍA DE LA SALUD

- 1) Antropología de la Salud: conceptos fundamentales.
- 2) Relación entre Antropología y Enfermería.
- 3) Antropología tradicional. Antropología del siglo XXI.
- 4) Retos y perspectivas

TEMA 2: SALUD Y SOCIEDAD

- 1) Binomio salud-enfermedad en lo social.
1. Contexto histórico y cultural.
2. Sanación y creencias
3. Religión y salud.
4. Sanadores, chamanes, curanderos.
5. Las curaciones populares y milagrosas

TEMA 3 : LOS SISTEMAS MEDICOS.

- 1) Medicina popular.
- 2) Medicina primitiva.
- 3) Medicina científica.

TEMA 4 : EL MODELO MEDICO- CIENTÍFICO.

- 1) El cambio en la práctica asistencial:
  1. Institucionalización de los procesos asistenciales.
  2. El proceso de medicalización de la sociedad.
  3. Evoluciones en la concepción del cuerpo.

TEMA 5: EL MODELO HOLÍSTICO:

- 1) Visión del cuerpo como un todo interrelacionado.
- 2) El chamanismo, la medicina energética, la medicina oriental (China, Japón, India).
- 3) Sanación y creencias

TEMA 6: VIDA, MUERTE Y REPRODUCCIÓN:

- 1) Conceptos : vida, muerte y reproducción en relación a la transculturalidad.
- 2) Ritos acerca del ciclo vital según las distintas culturas.
- 3) Nuevas Tecnologías de la reproducción humana

TEMA 7: ANTROPOLOGÍA DE LA SALUD EN EL MUNDO CONTEMPORÁNEO.

- 1) Antropología aplicada a la salud.
- 2) Antropología Aplicada y progreso controlada hegemónicamente.
- 3) Antropología y cooperación internacional en el campo de la salud.
- 4) Globalización, exclusión social y salud.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	25	0	25
Saídas de estudo/prácticas de campo	48	0	48
Foros de discusión	25	0	25
Presentacións/exposicións	10	0	10
Debates	6	0	6
Sesión maxistral	34	0	34
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecerlo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Saídas de estudo/prácticas de campo	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Entre elas pódense citar prácticas de campo, visitas a eventos, centros de investigación, empresas, institucións... de interese académico-profesional para o alumno.
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Debates	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Como atención personalizada se entende a participación activa tanto do estudante como del profesor, en la realización de las actividades propuestas. Dicho control se organizará con tutorías presenciales en el centro, mediante el correo electrónico y el uso del foro de Faitic.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Como atención personalizada se entiende la participación activa tanto del estudiante como del profesor, en la realización de las actividades propuestas. Dicho control se organizará con tutorías presenciales en el centro, mediante el correo electrónico y el uso del foro de Faitic.
Foros de discusión	Como atención personalizada se entiende la participación activa tanto del estudiante como del profesor, en la realización de las actividades propuestas. Dicho control se organizará con tutorías presenciales en el centro, mediante el correo electrónico y el uso del foro de Faitic.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Estudo de casos/análises de situacións	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	20
Saídas de estudo/prácticas de campo	Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	20
Foros de discusión	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	20
Presentacións/exposicións	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	20
Debates	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Mari Luz Esteban, Josep M. Comelles y Carmen Díez Mintegui, **Antropología, género, salud y atención,**

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermaría comunitaria I/V53G140V01104
Fundamentos de enfermaría/V53G140V01107
Psicoloxía: Psicoloxía/V53G140V01102
Enfermaría comunitaria II/V53G140V01206